

Översyn av danskonstens förutsättningar i Göteborg

Innehållsförteckning

1. Inledning
2. Bakgrund
3. Sammanfattning av respondenternas svar
4. Förvaltningens analys och förslag
5. Källförteckning

1. Inledning

Uppdrag

Kulturnämnden beslutade 2013-09-26 § 146, enligt yrkande från MP, S och V *Angående dansens förutsättningar i Göteborg*, att ge förvaltningen i uppdrag att göra en nulägesbeskrivning av dansens förutsättningar samt komma med förslag på åtgärder för att möjliggöra större kontinuitet för fria grupper att verka inom danskonsten i Göteborg.

Syfte

Syftet med översynen är att belysa och analysera förutsättningarna för utövare och aktörer att verka inom danskonsten i Göteborg. Förslagen på åtgärder syftar till att stärka konstområdet och visa på möjligheter som kan bidra till en kontinuerlig utveckling inom och av dansfältet. På längre sikt ger det möjligheter för göteborgare och besökare att ta del av ett rikare kulturliv med ökad tillgång till danskonst.

Metod

Förvaltningen har samtalat med många verksamma inom danskonstens område; över 50 personer. Samtalen har förts i form av enskilda samtal, tematiska gruppsamtal s.k. bikupor, telefonintervjuer och något samtal via Skype. Respondenterna representerar olika positioner och erfarenheter så som utövande danskonstnärer, producenter, arrangörer, finansiärer, intresseorganisationer samt resursinstanser och främjare. Respondenterna har beskrivit styrkor, svagheter samt utvecklingsmöjligheter vad gäller dansens

- Produktionsvillkor
- Presentationsmöjligheter
- Publikrelationer

Förvaltningen har även tagit del av skrivna dokument t.ex. styrdokument, handlingsplaner och andras utredningsmaterial.

2. Bakgrund

Förvaltningen har under flera år fått signaler från fältet om att det är svårt att bedriva kontinuerlig verksamhet inom dans. Dansen är en relativt ung konstform utan egna institutioner i staden och med svag infrastruktur vad gäller scener och utbildningsmöjligheter. Kulturnämndens stödformer är mycket betydelsefulla för konststartens utveckling. En översyn är väl motiverad och välkomnas av branschen.

Styrdokument i staden

I kulturnämndens olika styrdokument - reglemente, budget och det nyligen antagna kulturprogrammet - finns stöd för att stärka den konstnärliga utvecklingen i staden.

Syftet med stadens konstpolitik är enligt Göteborgs Stads kulturprogram att
Skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna.

En av de utpekade strategiska framtidsfrågorna inom konstpolitiken är att
stärka infrastrukturen, utveckla internationellt, nationellt och regionalt konst- och kulturutbyte, utöka lokalt samarbete samt stärka finansieringen.

Ett övergripande mål i kulturnämndens budget är vidare att
Tillgängligheten till kultur skall öka.

Översynen av danskonstens förutsättningar i Göteborg ligger i linje med kulturnämndens uppdrag. Likaså verkar de förslag som översynen kommer fram till i enlighet med kulturnämndens uppdrag och mål.

Dansen som konstform

Generellt sett är dansen en relativt ung konstform. Den samtida dansen har utvecklats som konstform under de senaste hundra åren och har därför ännu inte samma representation bland institutioner som äldre konstformer som teater och musik. Den är performativ och utförs i nuet. Konstformens särart, från balett till street dance, består i att den är universell, icke-verbal och visuell och kan tilltala många olika grupper oberoende ålder och bakgrund. Det är en växande konstform.

En svag infrastruktur och kort historia har gjort att dansverk ofta är turnerande, både nationellt och internationellt. Dansare och koreografer har ofta internationella utbildningar och nätverken omfattar stora geografiska områden. Samproduktioner är vanliga och det förekommer ofta att man arbetar i residens – på en plats som har möjlighet att erbjuda förutsättningar för att ett verk ska kunna skapas.

Nedan följer en kortfattad beskrivning av dansens infrastruktur i Göteborg och närområdet. Den innehåller en summering av vilka som producerar dans, visar dans, utbildar i dans samt finansierar dans. Bilden är inte heltäckande och flera exempel namnges, men alla aktörer är inte omnämnda eller beskrivna. Syftet är att ge en överblick som en bakgrund till de intervjusvar och förslag som presenteras längre fram i översynen.

Infrastruktur för dansen i Göteborg

Förutom Stora Teatern med sin historik och senare Göteborgsoperans Danskompani som regelbundet producerar högklassig danskonst, har ett dansliv vuxit fram, framför allt sedan 1970-talet då det fria kulturlivet började expandera i Göteborg. De verksamheter som startade då utgör grunden i den infrastruktur som vi har idag för danskonsten i Göteborg. De scener som finns idag för dans i det fria kulturlivet är konstnärsdrivna och koreograferna som finns nu är betydelsefulla arbetsgivare till dansare som erbjuds anställningar; korta men ändå arbetstillfällen. En generation dansare, verksamma i Göteborg, bygger delar av en infrastruktur där studio med internationella residens och gästande konstnärer är viktiga för inflödet till Göteborg. Många arbetar i konstellationer som inte har fasta arbetsplatser, men är knutna till nav och nätverk. Många rör sig både inom och utanför staden där möjligheter finns att verka.

Den lokala infrastrukturen är betydelsefull för att aktörerna inom danskonsten i Göteborg också ska kunna samverka i nationella och internationella sammanhang, som utgör viktiga faktorer för förutsättningen för att danskonst ska kunna skapas och även möta en publik.

Produktion av dans - historik och nuläge

Mellan 1978 och 1998 var danskompagniet *Rubicon* verksamt och kan beskrivas som en pionjärverksamhet inom den fria danskonsten i Göteborg. Kompaniet drevs av tre koreografer varav två är kontinuerligt verksamma idag. Med bas i sina konstnärsskap har de även startat betydelsefulla scener som också fungerar som gästspelsscener; *Tredje Våningen* som drivs av bl.a. *Gun Lund* med kompaniet *E=mc² Danskonst* samt *Atalante* som startades av *Rubicon* men där *Eva Ingemarson Dans Produktion* är en av de drivande.

Sammanlagt har idag sex koreografer med olika konstnärliga inriktningar verksamhetsstöd från kulturnämnden för sin produktion av dans. Förutom de ovan nämnda har *Art of Spectra*, *Jeanette Langert*, *Danskompagniet SPINN* och *Embla Dans & Teater* verksamhetsstöd 2014. Verksamhetsstöden från Göteborgs stad utgör en del av intäkterna. Basen är i Göteborg men verksamheten bedrivs även på andra platser med stöd från flera instanser.

Många koreografer producerar dans regelbundet med stöd av det mindre projektstödet, som *Big Wind*, *Olof Persson*, *BuJi danskonst*, *Crowd Company*, *Twisted Feet*, *Frauke*, *Iraqi Bodies*, *Jannine Rivel*, *Kompani Nomad* m.fl. De arbetar kontinuerligt och är viktiga för danskonstens utveckling. De är både utövare och arbetsgivare till andra som medverkar i deras produktioner. Förvaltningen bedömer att flera av dessa är motiverade att stödja med verksamhetsstöd. Det finns sammanlagt ett tjugotal koreografer som producerar verk med viss regelbundenhet, inom det fria kulturlivet. Endast tre av dem har en ”hemmascen”. Alla de andra är beroende av gästspelsmöjligheter i Göteborg och turnémöjligheter för att få möjlighet att utöva, visa och utveckla sin konst.

För att kunna producera verk behövs studios och repetitionslokaler. *Danscentrum Väst* och *Dansbyrån* erbjuder sammanlagt två studios som kan hyras för kortare repetitionstider. Många aktörer har repeterat på *Tredje Våningen*. Ett problem är att

produktionsmedlen idag inte räcker till lokalhyror, även om priserna är relevanta. Residens har vuxit fram som en form för dansen att få möjlighet att arbeta och repetera. Man flyttar dit det finns ett rum/arbetsplats och sammanhang att verka i, i syfte att producera ett nytt verk. Det sker ofta under kortare perioder och ett verk kan bli till genom flera residens. Det kan vara i Borås, Umeå, Kungsbacka eller Amsterdam.

Några koreografer anlitar producenter på deltid. De flesta kan inte anlita en producent i sammanhängande perioder. Risken är då att de försvinner till andra branscher. Några frilansande producenter skapar viss kontinuitet genom att arbeta för flera utövare. Utrymmet för marknadsföring är litet eller obefintligt.

Inom institutionsvärlden finns *Göteborgsoperans Danskompani* som regelbundet producerar dans som visas på *Göteborgsoperan*. Danskompaniet håller en mycket hög konstnärlig nivå även med internationella mått mätt. *Göteborgsoperan* visar även opera och musikal och dansen utgör en del av husets sammantagna produktion. Nästan inga institutioner håller sig med koreografer. De arbetar så gott som alltid på frilansbasis. Institutionerna är på så sätt beroende av att det finns ett levande och starkt professionellt kulturliv, särskilt gällande dans.

Presentation av dans/scener

Det finns två konstnärsdrivna gästspelsscener som fokuserar på dans i olika grad; *Atalante* med ca 80 platser vid Skanstorget och *Tredje Våningen* med ca 60 platser i Klippan. *Tredje Våningen*, som är helt tillgänglig för funktionshindrade, har förutom scenen en studio, en s.k. försökshall och ett dansbibliotek/arkiv.

Stora Teatern är stadens gästspelsscen för scenkonst och är en avdelning inom kulturförvaltningen. Stora scenen rymmer över 600 publikplatser. Kommunens tidigare gästspelsscen Pusterviks verksamhet flyttade in på *Stora Teatern* 2012. Eftersom *Stora Teaterns* lokaler ser ut på ett helt annat sätt än Pusterviks, som hade drygt 200 platser, har de utvecklat andra inriktningar för att kunna fylla huset publikt. Pustervik hade tätare programpunkter avseende danskonst än *Stora Teatern* och kunde också enklare hysa program som inte krävde lika stor publik. *Dansnät Sverige* är ett nationellt arrangörsnätverk som turnerar nationella och internationella dansverk. Medan Pustervik var en egen part i *Dansnät Sverige*, är *Stora Teatern* en underpart till Kultur i Väst och har därmed inte lika stort åtagande i att arrangera dansgästspel. Lokala danskompanier som har gästspelat på *Stora Teatern* är Jeanette Langert, Big Wind och Twisted Feet Dance Company. Sedan Pustervik har flyttat in på *Stora Teatern* märker *Atalante* och *Tredje Våningen* av ett ökat söktryck från dansproducenter att komma in på deras scener.

Andra scener som används ibland som gästspelsscener för dans är *Frölunda Kulturhus* som visar dans för barn och unga samt *Folkteatern* som har samarbetat med *Art of Spectra* vid några tillfällen. *Skogen* visar också återkommande koreografiska verk liksom *Världskulturmuseet* och *Kulturhuset Kåken*. På *Konstepidemin* huserar *Embla Dans & Teater* och *Big Wind*. Skolföreställningar kan ges på fler ställen genom bl.a. *Dansbanan* - en turnéslinga med fem platser i olika stadsdelar som programläggs någon eller ett par veckor per år av stadens danskonsulent i samråd med

kulturombud. Föreställningar kan även ges t.ex. i gymnastiksalarna på skolor, men det är ingen optimal arbetsmiljö för dansen.

En hel del danskonst produceras också platsspecifikt för att visas i det offentliga rummet. Det har dansats på hustak, gator och torg och längs Göta älv i hamnen, för att nämna några exempel.

Publika möten med dans

Antal föreställningar och besökare till dans har ökat under åren 2010 till 2013 enligt de redovisningar som organisationerna med verksamhetsstöd inom dans har skickat in till förvaltningen. Mellan åren 2010 och 2013 har publiken fördubblats till ca 25 000 personer, varav ca 3 000 är unga. Ökningen har skett för vuxenpubliken. Under perioden har scenen *Tredje Våningen* tillkommit som scen efter den mycket mindre scenen *24 kvadrat*, och två nya aktörer har fått stöd.

Oftast ges nya verk 2-3 gånger under en helg och ges efter det på turné. *Tredje Våningen* har möjlighet att erbjuda lite längre spelperioder och då nås också ny publik. Arrangörer av dans är ofta anslutna till turnéslingor eller dansnätverk. Arrangörer utanför dessa slingor är få. Det finns en trogen danspublik i Göteborg, men för att vidga publiken behöver föreställningarna ges i lite längre spelperioder för att marknadsföring och PR ska hinna nå ut.

Endast två av organisationerna med verksamhetsstöd arbetar med dans för barn eller ungdomar. Publikciffran 3 000 barn/unga bedömer förvaltningen som låg. Som en jämförelse kan nämnas att de teatergrupper som har verksamhetsstöd nådde 46 000 barn 2013. Siffran för dans blir högre om man räknar in en del av de aktörer som är verksamma med projektstöd. Förvaltningens danskonsulent arbetar aktivt med ett handlingsprogram för att stärka danskonsten i relation till unga.

Festivaler

Tre festivaler inom dans drivs av det fria kulturlivet. *Satellitfestivalen* presenterar nordisk danskonst för barn, *Varia* är en internationell improvisationsdansfestival och *Göteborg Dance Festival* är en plattform för unga talanger. Festivalerna har stora internationella nätverk och betyder mycket för samarbetsmöjligheterna och inflödena av ny inspiration till Göteborg.

Kulturförvaltningen driver *Göteborgs Internationella Dans & Teaterfestival*. Det är en nationellt och internationellt angelägen festival som primärt presenterar internationella samproducerade gästspel och erbjuder fördjupande seminarier och samtal kring relevanta ämnen för scenkonsten.

Dansresurser i den nära omgivningen

I Västra Götalandsregionen finns två betydelsefulla institutioner; *Regionteater Väst* som producerar och turnerar i regionen med danskonst för barn, samt *Vara Konserthus* som medproducerar och programlägger dans. *Art of Spectra* och *Ildance*, båda Göteborgsbaserade, har kunnat repetera och ha premiär hos dem.

Rum för dans är det namn under vilket Region Halland arrangerar, medproducerar och programlägger dans i samverkan med bland annat Kungsbacka Teater och på en scen i Falkenberg. *Rum för dans* arbetar offensivt för att sprida dans i länet och erbjuder produktionsmöjligheter för danskonstnärer. Jeanette Langert har spelat där och Frauke, Iraqi Bodies och Karolin Kent har både spelat och arbetat i residens. *Rum för dans* står för en samordning av resurser som kan inspirera och fungera som gott exempel för andra.

Danskonsulenterna i Västra Götalandsregionen/Kultur i Väst arbetar med dansfrågor i regionen. De arbetar främjande och är främst fokuserade på att öka tillgängligheten till dans i regionens övriga 48 kommuner, men är engagerade på olika sätt i danskonstens förutsättningar och publika möten även i Göteborg. T.ex. arrangerar de en gratis dansbuss som erbjuder transport till dansföreställningar i regionen. De satsar även på att stötta det konstnärliga arbetet genom bland annat residensmöjligheter i Gerlesborg och Vitlycke samt ett mentorsprogram för koreografer.

Utbildningsmöjligheter

I Göteborg finns inga möjligheter att studera dans på högskolenivå. *Dans- och Cirkushögskolan* finns i Stockholm. Dansvetenskap ges endast som enstaka kurs på *Stockholms Universitet* som en fördjupning inom teatervetenskap. Kursutbudet är minimalt i jämförelse med andra konstformer som kan studeras vid flera lärosäten. På Göteborgs Universitet (GU) kan man t.ex. studera konst-, musik- och litteraturvetenskap samt dramatik. Konstnärliga utbildningar inom bild, konsthantverk, foto och film finns på högskolenivå på Akademi Valand, Högskolan för Design och Konsthantverk (HDK) och inom musik, musikdramatik och skådespeleri på Högskolan för Scen och Musik (HSM).

Frånvaron av utbildning inom danskonsten påverkar dess utveckling på så sätt att den inte tillförs näring och stimulans eller möjlighet till vidareutveckling samt återväxt i samma utsträckning som andra konstformer. En masterutbildning som är ganska ny på HSM i Contemporary Performative Arts kan ta emot enstaka studenter med dansbakgrund.

Treåriga dans- och musikalutbildningar på yrkeshögskolenivå ges på *Balettakademin* i Göteborg i Folkuniversitetets regi. Performning Arts School driver också treårig dansutbildning i privat regi på *Dansforum*. Det förberedande yrkesdansarprogrammet lades ner 2011.

Det finns flera populära privata anordnare av danskurser på olika nivåer. *Twisted Feet Academy* är en betydelsefull aktör med dansskola i Mölndal. *World Dance Company* och *Dansforum* m.fl. har populära kurser inom dans och intresset är generellt sett stort för att själv ägna sig åt dans. Denna översyn fokuserar dock på möjligheterna att professionellt verka inom danskonsten.

Samtal om dans

Frånvaron av ett dansvetenskapligt ämne på högskolenivå märks på så sätt att det är få samtalsrum för dans. *Dansbyrån* arrangerar *Dansbaren* en gång i månaden. Presentationer av verk kan ske i samband med föreställningar, liksom samtal efteråt

med koreografer. Det finns också konstnärliga strömningar inom dansen där samtalen förs i föreställningsform.

Kulturnämndens insatser för dans

Enheten för kulturstöd hanterar kulturnämndens alla stöd till det fria kulturlivet. De som söker stöd kan få rådgivning, respons på sin ansökan och motiveringar till beslut. Enheten följer aktörer på fältet och arbetar sakkunnigt, men har ingen koordinerande roll eller samordnande roll idag för danslivet. Stöden från kulturnämnden går till producerande koreografer, gästspelsscener, festivaler och andra aktörer som skapar ett tillskott av danskonst i Göteborg.

Göteborgs Internationella Dans & Teaterfestival arrangerar en festival i större format vartannat år. Festivalen arbetar internationellt med samproduktioner med stöd av EU och flera andra externa finansiärer. Den bidrar med konstnärlig input, inspiration och utrymme för reflektion och samtal. Lokala konstnärer deltar som besökare men mycket sällan som en del av programmet.

Barnkultur – Danskonsulenten arbetar halvtid för att främja danskonstens möte med den unga publiken. Arbetet riktar sig främst ut i stadsdelarnas skolor och förskolor i syfte att barn och unga ska få se, uppleva och prova på dans. Ett par veckor per år turnéläggs dansproduktioner genom *Dansbanan* i några stadsdelar hos arrangörer med beredskap att ta emot dans. Danspedagogiskt material (*Dansväskan*) har också spridits i stadsdelarna. En översyn har gjorts nyligen över stadsdelarnas varierande möjligheter och drivkrafter att arrangera dans. En åtgärdsplan har formulerats 2013 som danskonsulenterna arbetar efter. Danskonsultområdet för barn behöver stärkas och förvaltningen ansöker därför nu om externa medel från kulturrådet och regionen/GR för att kunna utveckla möjligheterna att visa professionell danskonst för barn och unga.

Stora Teatern programlägger Stora Scenen och även Kristallfoajén och andra lokaler i huset. Några programpunkter per år utgörs av dans. Stora Teatern är inte egen part i arrangörsnätverket *Dansnät Sverige* som Pustervik var, utan delar partnerskapet med andra. Stora Teatern hyr också ut lokaler. Aktörer i det fria kulturlivet kan ansöka om en hyressubvention för att ha råd att hyra in sig på *Stora Teatern*. En lokal koreograf som visats i det ordinarie programmet är Jeanette Langert. En lokal aktör som hyrt in sig med hyressubvention är Twisted Feet Dance Company med sitt *Göteborg Dance Festival*. *Stora Teatern* har behov av att bygga upp sitt publikunderlag och satsar på inriktningar som kan bidra till att fylla den stora salongen. *Stora Teatern* har uttryckt en vilja att bidra till danskonstens utveckling på längre sikt, men bedömer att just nu finns inte förutsättningarna att möta den lokala danskonstens behov i den utsträckning som skulle behövas för att bidra till en genomgripande utveckling.

Andra avdelningar inom förvaltningen ger sporadiskt plats för dansen. T.ex. har en aktör genomfört performanceverk på Röhsska Museet i samband med Kulturkalaset. En annan aktör ser fram emot att kunna gästspela igen på Stadsbiblioteket i hörsalen. Ytterligare några har medverkat i en utställning på Konsthallen.

Finansiärer

Kulturstöd kan sökas från tre nivåer; kommunen, regionen och staten. Kulturnämnden i Göteborg fördelar stöd till danskonsten i det fria kulturlivet framför allt genom stödformerna verksamhetsstöd och projektstöd.

Regionen ger stöd till det fria kulturlivet men prioriterar institutionerna när det gäller produktion av scenkonst (GöteborgsOperan och Folkteatern). Det innebär i praktiken att det är svårt för det fria kulturlivet att få stöd till produktion av dans från regionen. Regionen stöttar däremot scenerna som visar dans.

Staten fördelar stöd via framför allt Statens Kulturråd men även via Konstnärsnämnden som kan ge långsiktiga arbetsstipendier och projekt- och resestöd. Därtill finns det nordiska fonder och europeiska stöd som kan finansiera transnationella samarbetsprojekt, konstnärers mobilitet och nätverksbyggande.

Kulturnämndens sökbara stöd till dans

Kulturnämndens stödformer fördelas enligt beslutade riktlinjer för kulturstöd:

Kulturstödet syftar till att berika ett kulturliv av hög kvalitet för hela Göteborg. Kulturstödet ska riktas till huvudsakligen publika verksamheter i Göteborg som bedöms vara av konstnärlig och kulturpolitisk betydelse.

Sammantaget ska fördelning av stöd bidra till

- *förnyelse av konstnärliga uttryck och/eller produktionsformer*
- *ett rikt utbud för barn och ungdom*
- *kulturell mångfald*
- *att nå nya publikgrupper.*

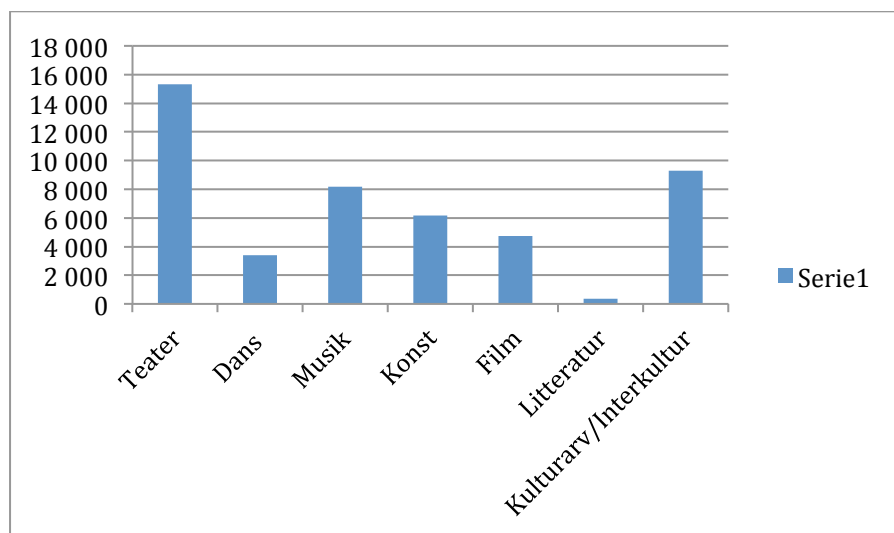
Kulturstöd finns i flera former, t.ex. verksamhetsstöd, projektstöd, projektstöd Pronto och stipendier.

Verksamhetsstöd till dans

Kulturnämnden fördelade verksamhetsstöd om totalt 47 414 tkr till 69 organisationer för 2014. Nio av dem är verksamma inom dans och de delar på 3 397 tkr. Stödet till dansområdet utgör 7,1 % av budgeten för verksamhetsstöd. Under perioden 2010 - 2014 har små justeringar gjorts uppåt från en nivå där stödet till dansen utgjorde 5,5 % 2010. Verksamhetsstöd kan ges för ett eller tre år och är den viktigaste stödformen för att ge goda förutsättningar för ett kontinuerligt och professionellt dansliv.

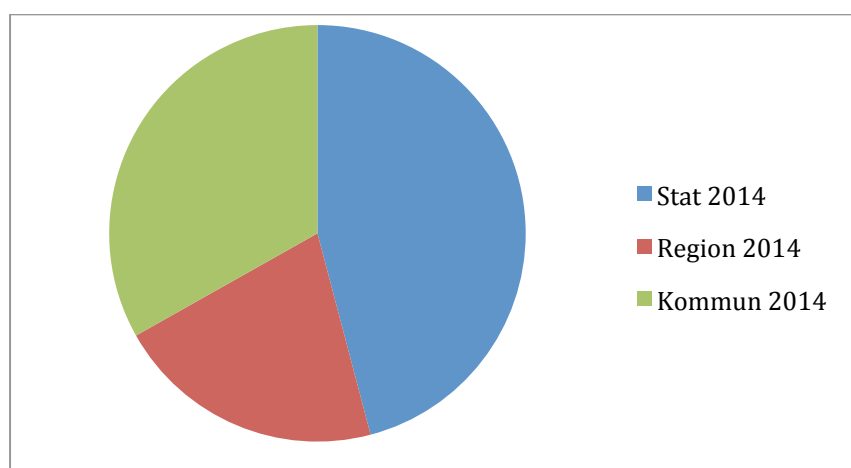
Fördelningen per konstform illustreras i stapeldiagrammet nedan. Teater samt sammanfattande begreppet Kulturarv/Interkultur har högst stöd. I de staplarna ryms stöden till såväl Angereds Teater som t.ex. Maritiman, Emigranternas Hus, West Pride och Alfons Åbergs kulturhus.

Illustration: Fördelning av verksamhetsstöd i tkr per konstform 2014.

Diagrammet nedan visar de nio organisationer inom dans som har *verksamhetsstöd* 2014 från Göteborg och hur deras offentliga stöd fördelar sig mellan kommun, region och stad. Organisationerna utgörs av sex koreografer/kompanier, två är scener och en är ett resurscentrum.

Ill: Fördelning av offentlig finansiering mellan stat (4 700 tkr), region (2 145 tkr) och kommun (3 397 tkr), för nio organisationer med verksamhetsstöd inom dans 2014:

Statens kulturråd fattade beslut i juni om fördelningen av verksamhetsstöd till dansområdet för 2015. Beslutet innebär en drastisk omprioritering från kulturrådets sida som drabbar etablerade aktörer i Göteborg mycket hårt. Fyra organisationer med

betydelsefull verksamhet i Göteborg förlorar sina verksamhetsstöd 2015 och en förlorade sitt stöd 2014. En ny aktör tillkom. Eftersom inte alla beslut är tagna ännu om stöden för 2015 finns inte komplett underlag för att visa ett motsvarande diagram för 2015.

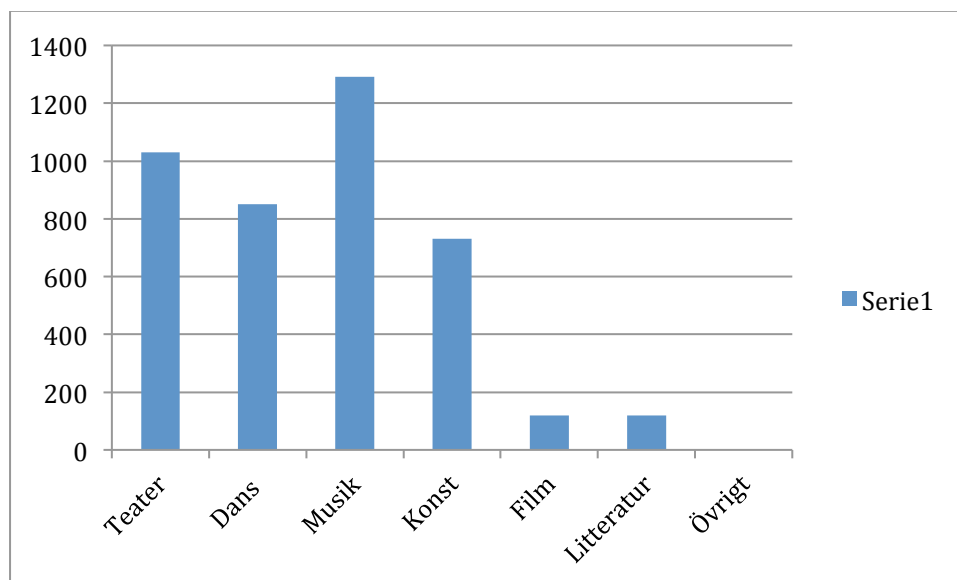
Konsekvenserna av detta och om hur signalerna kan tolkas berörs djupare, längre fram i översynen.

När det gäller producenter av dans som söker *projektstöd* skulle ett diagram som ovan se annorlunda ut. De söker i allmänhet stöd från Göteborgs kulturnämnd och Statens kulturråd i mycket hård konkurrens. I några fall beviljas stöd från Konstnärsnämnden till enskilda utövare. Det är betydelsefulla långsiktiga stipendier men även t.ex. resestöd och projektstöd. Eftersom det är svårt att få stöd från Kulturrådet står Göteborgs kulturnämnd ibland som enda och huvudsaklig medfinansierare i dansprojekt. Även lokalt råder hård konkurrens om medel, eftersom fler får avslag på sina ansökningar än som beviljas. De egna intäkterna kan variera och biljettintäkter är generellt sett små inom danskonsten.

Projektstöd till dans

Utskottet för kulturstöd och kulturnämnden fördelade projektstöd om sammanlagt 4 142 tkr till 58 organisationer 2014. Tolv av dem är verksamma inom dansområdet och de delar på 850 tkr. Stödet till dansområdet utgjorde 20,5% av budgeten för projektstöd 2014. Andelen har varierat mellan 20 och 29 % under perioden 2010 - 2014.

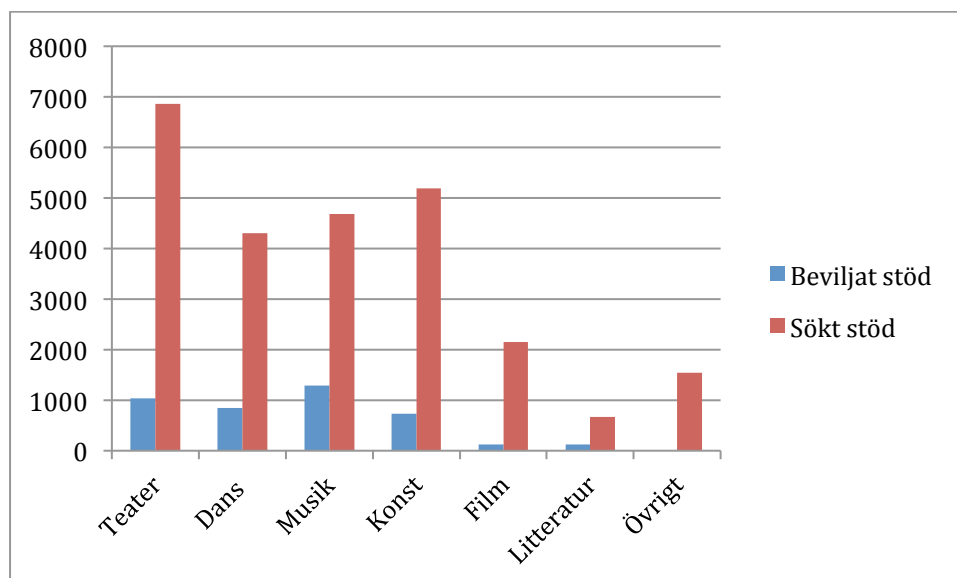
Illustration: Fördelning av projektstöd i tkr per konstform 2014.

Musiken har öronmärkta medel p.g.a. en omfördelning inom musikområdet i samband med beslut om verksamhetsstöd. Den har därför högst stöd.

I relation till söktrycket är beviljandegraden för dans 20 %. Det är högre än den genomsnittliga beviljandegraden som är drygt 14 %. Totalt ansökte 184 organisationer om projektstöd om sammanlagt 25 405 tkr 2014.

Illustration: Fördelning av projektstöd i tkr samt sökt belopp per konstform 2014.

Andra stödformer

Förutom verksamhetsstöd och projektstöd har kulturnämnden Projektstöd Pronto, Kulturstipendier och Stöd till interkulturella projekt. Projektstöd Pronto fördelas till något eller några dansprojekt i vardera fyra beslutsomgångar. Uppskattningsvis handlar det om sammanlagt ca 200 tkr per år. Kulturstipendium brukar delas ut till en dansare per år à 30 tkr. Stöd till interkulturella projekt har beviljats till ett community dansprojekt om ca 100 tkr. Sammanlagt fördelas ca 350 tkr således ut inom de övriga stödformerna.

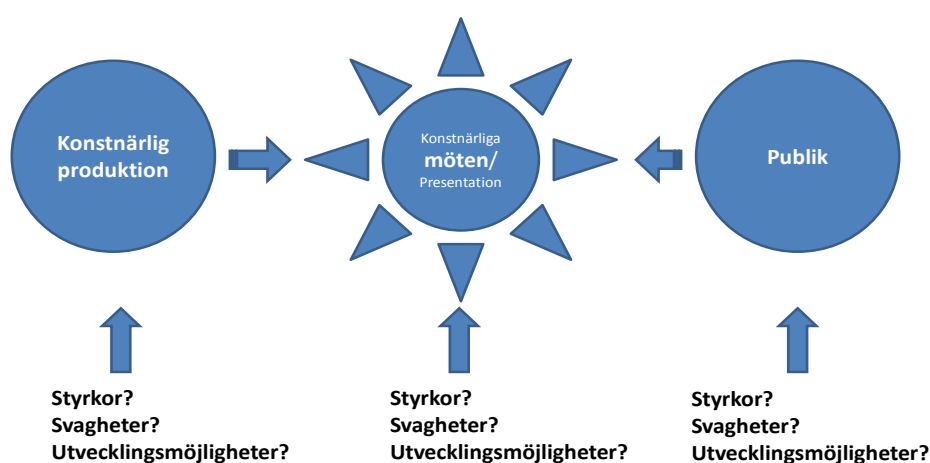
Totalt beviljar kulturnämnden närmare 4 600 tkr i stöd till dansområdet inom det fria kulturlivet 2014.

<i>Stödform</i>	<i>Belopp i tkr</i>
Verksamhetsstöd	3 397
Projektstöd	850
Pronto ca	200
Stöd för interkulturella ca	100
Kulturstipendium	30
Summa	4 577 tkr

3. Sammanfattning av respondenternas svar

Respondenterna är representanter för såväl danskonstnärer, producenter, arrangörer, främjare och finansiärer. Personerna som förvaltningen har samtalat med namnges i källförteckningen. Samtal har förts enskilt, och i mindre och större grupper. Respondenterna har beskrivit styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter vad gäller dansens produktionsvillkor, presentationsvillkor och publikrelationer. De tre olika delarna samspelar med varandra och utgör olika förutsättningar för ett fungerande kulturliv.

Förutsättningar för ett professionellt dansliv

3.1. Produktionsvillkor

Med produktionsvillkor menas de förutsättningar som professionella utövare inom dansen har att utgå ifrån för att kunna producera nya dansverk.

3.1.1. Styrkor

Samarbeten

Flera respondenter påpekar att Göteborg har en historia av konstnärsdrivna mindre grupper och att det är vanligt att gå samman i olika konstellationer för att samproducera sina verk. Några nämner att kollegial hjälpsamhet är en styrka när det gäller att låna ut teknik, ge varandra stöd och tips m.m.

Multikompetenta aktörer

Flera verksamma inom den professionella dansen i Göteborg poängterar att rådande villkor gör att koreografen agerar egen producent och administrerar det mesta utöver det konstnärliga arbetet. Därför är det enklast att producera små föreställningar, solon och duetter. Ett par olika respondenter lyfter fram den självständiga, multikompetenta dansaren/koreografen som en styrka, då denna inte behöver kompromissa med andra i sitt konstnärskap.

Verksamhetsstöd höjer kvaliteten

Möjligheten till verksamhetsstöd lyfts fram av flera respondenter som en avgörande stryka när det gäller planering, kontraktskrivningar, repetitioner och arbetsintensitet. Framförhållning och kontinuitet gör skillnad för konstnärlig och teknisk kvalitet - möjligheten att arbeta med en producent och chansen att distribuera verk. För dem som har tillgång till en etablerad plats eller ett etablerat sammanhang ökar dessutom chanserna att nå ut såväl lokalt som nationellt och internationellt, vilket i sin tur ger en positiv spinn-off i det kreativa arbetet. Verksamhetsstöden ger även en viktig möjlighet att växla upp sin ekonomi med andra finansiärer.

Residens/dans på andra platser

Några lyfter fram residens som främst en viktig tillgång till en arbetsplats men även en utvecklingsmöjlighet, som ibland resulterar i dansverk som skapats på icke konventionella platser eller i nya samarbeten. Dansen som konstform är van att utmana alla tre av sina grundförutsättningar *kroppen, rörelsen* och *rummet*, vilket skapar många unika och ibland uppseendeväckande verk. Det ger också en frihet att utmana förväntningarna på platser, miljöer och sammanhang för dans och det egna konstnärskapet.

Det finns även aspekter av residens som lyfts fram nedan under svagheter.

3.1.2. Svagheter

Individbaserat

Ett återkommande svar är att det fria danslivet i Göteborg har en skör struktur, där varje konstnärskaps vara hänger på individerna själva. Det saknas institutioner, samordning och stabila strukturer att falla tillbaka på.

Lokalbrist

Många svar vittnar om hård konkurrens om alltför få replokaler, vilket påverkar arbetsmöjligheter och kvalitet. Endast ett fåtal verkamma koreografer i Göteborg har egen lokal, och även de som har lokal måste ta stor hänsyn till gästspel och samproduktioner.

Ekonomi/löner

Flera påpekar att alltför små ekonomiska stöd förvisso utgör en uppmuntran, men samtidigt skapar en ond cirkel där kompromisser, ideellt arbete och provisoriska lösningar kamouflerar de egentliga kostnaderna. Många tvingas arbeta med annat vid sidan av sin dansprofession, vilket i sin tur återspeglas i svårigheter att få ihop sammanhållna repetitionsperioder och att upprätthålla sin fysiska praktik. Flera koreografer vittnar om att de efter alla omkostnader sällan kan betala ut lön för det egna arbetet. Någon uppger att identiteten som professionell konstnär därmed urholkas.

Ekonomi/resurser

Bland svaren ges flera exempel på hur den osäkra ekonomin påverkar arbetet. Låga stödnivåer och osäkra biljettintäkter gör att processen fram till premiär kortas in för att spara på ekonomin. Många dansare/koreografer är därför också sin egen

producent, marknadsförare och publikarbetare. Dåliga praktiska och tekniska förutsättningar drar ner det konstnärliga resultatet. Scenografi och kostym hålls enklare än önskvärt p.g.a. ekonomi. Det finns sällan tillräckligt med pengar till komposition, ljud- och ljusdesign.

Ekonomi/administration

Ett par respondenter menar att ansökningsförfarandena för kulturstöd gynnar dem som har producent, vilket utgör ett extra hinder för nya aktörer. Samtidigt påpekar flera att en stor del av det stöd som idag delas ut av Göteborgs Stad går till administration och lokalkostnader snarare än till det konstnärliga arbetet. Det skapar en känsla av att pengarna rinner ut i sanden om det sedan inte finns ekonomi nog att fylla verksamheten med konstnärligt innehåll.

Residens

Många av svaren visar att det finns tveksamhet inför att arbeta i residens. Lika väl som ett lyckat samarbete kan vidga dansen konstnärligt och publikt, så är ett residens ofta villkorat till tematik, målgrupp eller utformning. Någon påpekar att Västra Götalandsregionens satsningar på residens i ett par av regionens kommuner visserligen kan gynna dansare och koreografer från Göteborg, men lika mycket skapar nationell konkurrens om regionala medel, eftersom även långväga gästaktörer är välkomna att söka sig dit.

Flexibilitet

Ett par av respondenterna kopplar dansens hårda villkor till en redan etablerad nomadkultur, där dansaren är rörlig och arbetar över ett stort geografiskt område. Nomadkulturen i kombination med avsaknaden av produktionsstrukturer i Göteborg, menar de, uppmuntrar främst flexibla utövare och flyktiga produktionsformat. Det gör att kompetens och kreativa krafter riskerar att lämna staden för mer resursstarka eller attraktiva platser. Detta återspeglas också i en avsaknad av återväxt inom det lokala danslivet med alltför få plattformar och växthus för unga utövare.

3.1.3. Utvecklingsmöjligheter

Tydligare prioritering av dans på professionell grund

Många önskar att staden gör en tydlig ekonomisk satsning på de redan befintliga dansverksamheterna, som därmed skulle kunna växla upp sitt eget konstnärskap och samtidigt ta emot fler gästspel. Ett annat förslag är att prioritera projektstöd till hela produktioner så att de kan genomföras med fulla professionella förutsättningar snarare än att ge alltför små stöd till flera olika aktörer.

Central samordning och kommunikation

En stor del av de tillfrågade anser att grundförutsättningarna för den professionella dansen i Göteborg behöver ses över, såväl praktiskt som ekonomiskt. En tätare och tydligare dialog med kulturförvaltningen efterfrågas, liksom ett stabilt kitt mellan de olika utövarna. Vidare efterlyses möjligheter att skapa nätverk och att identifiera lokala produktionsallianser. En central resurs skulle underlätta samarbeten och samordna kommunikation. Teknik och material skulle lättare delas mellan fler

konstnärer. En sådan central samordning skulle också kunna stärka Göteborgsdansens relation till Västra Götalandsregionen och övriga landet. Möjligheten att söka medel från annat håll, som EU eller nordiska och internationella samarbeten, skulle också öka.

Kartläggning av scener och rum

På olika sätt uttrycks behovet av samordning av befintliga platser och resurser i staden för att stärka dansen rent infrastrukturellt. Som exempel nämns scener och lokaler som periodvis står tomma eller som i första hand inte används för publik dansverksamhet: Angeredsgymnasiets dansstudio, Blå stället och Andra stället i Angered, teaterscener (institutioner och fria grupper), museer, kulturhus, bibliotek och inte minst en samordning mellan stadsdelarnas olika scener nämns.

Samarbetskrav på de befintliga dansscenerna

Ett konkret förslag är att ställa krav på de befintliga dansscenerna, såväl GöteborgsOperan och Dans- och Teaterfestivalen som de fria aktörerna, att de i högre grad ska släppa in det lokala danslivet i sina verksamheter och på sina scener, liksom ställa sina resurser och kompetenser till förfogande. Det kan handla om gemensam träning, konstnärlig feedback, mentorskap eller stöd i marknadsföringen.

Underlätta det fysiska och administrativa arbetet

Ytterligare ett förslag är att låta danskompanierna ta del av föreningsstöd på samma sätt som idrottsföreningar gör, för att underlätta organisationen runt om det konstnärliga verket. Det kan handla om hjälp med lokalhyra, administrativa kostnader etc. Någon annan föreslår, att eftersom många utövare saknar replokal och administrativ arbetsplats, så skulle tillgång till sådana kopplas till de kulturstöd som delas ut av Göteborgs Stad. Kommunen skulle kunna stå för studiohyran eller upprätta en neutral replokal för det fria danslivet är andra förslag.

Ett hus för dans i Göteborg

Några föreslår att, istället för olika spridda insatser, bygga ett hus för dans i Göteborg. Ett sådant hus skulle synliggöra dansen. Det skulle samla kompetenser och med fördel ha ett antal replokaler, administrativa arbetsplatser, förråd för scenografiförvaring, modern teknik samt en konstnärligt neutral scen av lagom stort format.

3.2. Presentationsvillkor

Med presentationsvillkor menas de förutsättningar som finns för danskonsten i Göteborg att möta en publik.

3.2.1. *Styrkor*

Etablerade scener

Många poängterar vikten av etablerade scener för dans. Som sådana nämns Atalante och 3e våningen, men också Stora Teatern och Skogen. Samtliga av dessa är gästspelsscener, men Atalante och 3e våningen är samtidigt konstnärsdrivna scener med egen dansproduktion som kärna i verksamheten. Röda Sten och Konsthallen har delvis öppnat upp för dansgästspel och det finns förhoppningar bland utövarna om att dessa platser, förutom sin ordinarie verksamhet, i större utsträckning ska utvecklas som spelplats för dans.

Etablerade verksamheter

Några påpekar att koreografer med egen scen eller ett etablerat sammanhang har lättare att själva bestämma över sin exponering, t.ex. genom att förlänga föreställningsperioden eller att återuppta ett tidigare verk. Det egna konstnärskapet utgör ofta navet för en större verksamhet, som når ut till en bredare publik såväl lokalt som internationellt.

Göteborgs dans- och teaterfestival

Ett par respondenter nämner Göteborgs dans- och teaterfestival som ett positivt bidrag till danslivet i Göteborg, främst som ett sätt att sprida intresse för konstformen och erbjuda kvalitativa föreställningar till en bredare publik, men också som inspiration och mötesplats för de lokala utövarna.

3.2.2. *Svagheter*

För få och för små scener

Så gott som samtliga tillfrågade tycker att det är problematiskt med för få och för små black box-scener för det fria danslivet i Göteborg. Många pekar på svårigheten att producera och spela föreställningar tänkta för större scener. Det lilla scenformatet begränsar utvecklingen av format, estetik och därmed även det publika utbudet. Även i publikantal är scenerna små; Atalante har 88 publikplatser och 3e våningen ca 60. Trycket på gästspelsscenerna är mycket högt och det är få dansverk som spelar fler än två eller tre föreställningar, ofta under en och samma helg. Det gör att publiken inte hinner hitta dit. Det gör också att föreställningarna sällan recenseras, eftersom många tidningar väljer bort att recensera föreställningar som redan slutat gå innan recensionen kommer i tryck. Kombinationen av korta spelperioder och begränsade publikplatser påverkar även möjligheten att visa publiksiffror som står sig i konkurrensen om medel.

Stora Teatern ingen optimal dansscen

Bland svaren märks ett missnöje med Stora Teatern som dansscen, då den jämförs med den tidigare black boxscenen på Pustervik. Hovteaterns tittskåpskonstruktion, estetik och framför allt siktlinjen från parkett gör att scenen svarar dåligt mot den moderna dansens förutsättningar. Det stora antalet publikplatser gör att det är mycket svårt att fylla salongen då få har tillgång till de marknadsföringsresurser som det skulle kräva.

Kommunikationen med stadsdelar, förskolor och skolor

Flera respondenter ser stora svårigheter för den dans, som är producerad för barn och unga, att nå ut i stadsdelar, förskolor och skolor. Det saknas central samordning och kommunikationen mellan beställare och de som sedan ska ta del av föreställningen är ofta bristfällig. Det är också svårt att få tillgång till lämpliga lokaler runt om i staden, vilket gör att det är enklare att som producerande dansverksamhet hyra en lokal och arrangera föreställningen själv, även om det innebär avsevärt lägre inkomster och ibland till och med en ekonomisk belastning.

Göteborgs dans- och teaterfestival

Många av de tillfrågade anser att Göteborgs dans- och teaterfestival saknar lokal förankring. Snarare, anser de, slukar festivalen stora delar av de regionala och nationella stöd som årligen delas ut till dansen i Göteborg, utan att det ger avtryck på den fria professionella dansen här. Som mötesplats och inspiration är festivalen viktig, men den gynnar inte det lokala danslivet i särskilt hög grad.

3.2.3 Utvecklingsmöjligheter

Tillgång till befintliga scener

En stor del av de tillfrågade uppger att det fria danskonstlivet i Göteborg behöver få ta del av befintliga resurser, som scener och marknadsföringskanaler. När det gäller scenerna önskas en samordning mellan större och mindre aktörer, mellan institutioner och den fria scenkonsten samt mellan teatern och dansen.

Längre spelperioder

Flera respondenter uppger att längre spelperioder skulle göra en avsevärd skillnad för danskonsten i Göteborg. De skulle ge publiken chans att hinna upptäcka föreställningarna, recensenter skulle få ökade möjligheter att skriva om dem och mindre energi skulle läggas ner per spelad föreställning vid ett arrangemang. Rent konstnärligt skulle föreställningarna ges möjligheter att utvecklas i mötet med större och olika publik. Längre föreställningsperioder skulle göra att dansen sågs som ett mer beständiga inslag i stadens kulturutbud.

Samtal och mötesplatser

Många efterfrågar fler samtal och mötesplatser med danskonsten i fokus. Här nämns publiksamtal, föreläsningar, konstdebatt och kritikerdiskussioner som exempel. Det skulle göra att fler hittade till föreställningarna och att verken sattes i en större kontext. Det skulle också bidra till att stärka kittet mellan olika utövare.

Samsyn mellan Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen

En samsyn och ett konstruktivt samspel mellan staden och regionen efterfrågas för att stärka dansfältets förutsättningar och få det att lyfta. Olika instanser kan ha olika mål och riktlinjer men ändå samverka för att utveckla området tillsammans.

Aktiv satsning för stärkt identitet och ökad status

Några uttrycker ett behov av organiserade satsningar på alla nivåer och en

samordning av dessa, gärna genom en plattform som går att kommunicera utåt. Nätverk, samarbeten och samtal efterlyses för att effektivisera krafter och resurser.

Ett hus för dans i Göteborg

För att kunna presentera den lokalt producerade dansen och för att kunna ta emot gästspel behövs en ny scen, sägs i några av svaren. En centralt belägen blackbox med modern teknik och med ett publikantal som ligger någonstans emellan Stora Teaterns och de mindre dansscenernas.

3.3 Publikrelationer

Med publikrelationer menas villkoren för hur danskonsten kan samspela med sin publik och hur den kan få tillgång till danskonsten.

3.3.1. Styrkor

Tillgängligt

Många av de tillfrågade lyfter fram dansens olika fördelar som konstform. Den är ordlös och oberoende av språklig förståelse. Den är en konstform som passar publik i breda åldersspann, eftersom den är komplex och öppen i sina tolkningsmöjligheter. Dansen har också fått högre status under de senaste decennierna, samtidigt som dans har blivit mer folkligt. De flesta människor har idag tagit del av dans i olika former; flera populära teveprogram bygger på tävling i dans och en stor del av alla musikvideos har dans som en viktig del i sitt uttryck.

Relation till andra konstformer

Några menar att det bland danspubliken ofta märks ett intresse för flera olika konstformer. Publiken går därför att nå via andra kanaler än bara via dansens egna.

Salongsliknande initiativ

De etablerade scenerna satsar ibland på salongsliknande initiativ, dvs. sätter in föreställningen i ett större sammanhang. Det kan vara en utställning, konsert, samtal eller författarbesök i samband med föreställningen. Det gör att en bredare publik hittar dit och att flera också hittar tillbaka.

Bildkommunikation

I den mån det skrivs om dans i pressen, efterfrågas ofta föreställningsbilder, eftersom dansbilder ofta är direkta och effektiva som kommunikation.

3.3.2. Svagheter

Publikens osäkerhet

Flera tillfrågade upplever att dans ofta jämförs med teater, eftersom de båda ingår i begreppet scenkonst. Men där den dramatiska teatern vilar på en text, ligger dansen närmare musikens och bildkonstens uttryck, menar de. För publiken kan det innebära att kravet på att förstå inte är lika stort, men det kan också betyda en större osäkerhet på hur ett dansverk kan tolkas.

Brist på kontinuitet

Många respondenter påpekar att korta spelperioder och svåra produktionsförhållanden gör att konstnärskap blir sporadiska eller att det kan gå lång tid mellan produktionerna. Ofta finns det inget svar på var och när nästa verk ska spelas. Publiken hinner inte bilda sig en uppfattning eller söka upp konstnären igen. Det gör det svårt att bygga en långsiktig relation mellan publik och konstnärskap; på så vis kan publikarbetet få börja om inför varje ny premiär.

Svårkommunicerat för externa producenter

Ett par utövare anser att arrangerande scener har svårt att marknadsföra dansverk, som de inte har konstnärlig kännedom om. Det gör att koreografen ofta blir sin egen kommunikatör och marknadsförare och försrer arrangören med både text- och bildmaterial. Eftersom de sällan har vare sig tid eller profession för det, blir det lätt en nackdel

Pressbevakning

Någon lyfter fram att på grund av de korta spelperioderna är tidningarnas intresse för att bevaka dansen med förhandsreportage, intervjuer och recensioner mycket lågt.

3.3.3. Utvecklingsmöjligheter

Längre spelperioder

Många önskar att branschen själv hade en större tilltro till publikens lust, nyfikenhet och vilja att se mer dans. Längre spelperioder är förknippade med ekonomiska risker, men på längre sikt skulle det generera en större publik för dansen.

Samtal och kritik

Några av respondenterna efterlyser fler forum för samtal, kritik och analys av dans. Antingen att det sker via fysiska möten eller i skriven form, så skulle det öka publikens medvetenhet om dans och samtidigt utgöra den nödvändiga spegel genom vilken den konstnärliga kvaliteten i det som produceras kan höjas.

Fler producenter

Flera menar att det behövs fler producenter, framför allt fler producenter som kan marknadsföra och sälja föreställningar och inte bara arbeta fram dem till premiär. Det skulle gynna både konstnärerna (mer tid till konstnärligt arbete och fler speltillfällen) och arrangörerna.

Stärka arrangörsbanden

Ett par svar lyfter fram behovet av att stärka relationen mellan konstnärerna och arrangörerna. Till det behövs en ömsesidigt större kännedom om varandras arbete och behov, något som skulle underlättas av mer kunskap och ökad kontinuitet.

Göteborg som dansstad

Ett par olika aktörer påpekar att om Göteborg stärktes i sin identitet som dansstad, skulle det inte bara gagna den lokala publiken och det lokala danslivet, utan även öka intresset från andra håll. Det skulle kunna generera ett större flöde av gästspel – både till och från Göteborg.

Lär av goda exempel

Några respondenter lyfter fram att Stockholm och Malmö på olika sätt har gjort dansen tillgänglig och angelägen, vilket har påverkat danslivet där positivt. Region Hallands *Rum för dans* lyfts också fram som ett gott exempel på en stärkande struktur för danskonsten.

Ett nav för danspubliken

Någon uttrycker att danspubliken behöver ett enande nav att förhålla sig till. Antingen det är en fysisk plats som ett dansens hus eller en mer abstrakt plattform (ett varumärke eller ett nätverk), så skulle det ge dansfältet gemensam tyngd, istället för att som nu, bestå av enskilda händelser. Det skulle stärka upplevelsen av kontinuitet och ge publiken något mer beständigt att relatera till.

Gemensam marknadsföring

Ett inkommet förslag är att halvårsvis gå ut med gemensam marknadsföring för all dans i Göteborg, såväl på institutioner som fria grupper, små och stora scener, lokalproducerat och gästspel. På så vis synliggörs dansen i sin helhet och olika scener skulle hjälpa varandra att få ny publik.

4. Förvaltningens analys och förslag

Många röster har fått komma till tals i översynen av dansens förutsättningar i Göteborg. Bilden är relativt samstämmig om dansens behov. Villkoren för produktion, presentation och publikrelationer har samband med och påverkar varandra.

Respondenterna uttrycker behov avseende både förutsättningarna för produktion, presentation och publikrelationer. Få tillgängliga scener ger allt för få föreställningar. Små föreställningsintäkter ger svag ekonomi och större behov av kulturstöd. Små budgetar medger inte dansverk för flera dansare med sammanhängande repetitionsperiod och längre studiohyra. Sammanhängande repetitionsperioder är en förutsättning för kvalitet. Kvalitet är en förutsättning för en växande publik och ekonomiskt stöd. Scener, produktionsekonomi och publik är också förutsättningar för att bygga upp en verksamhet som bedöms tillräckligt kontinuerlig och omfattande för att generera regionala och statliga stöd, somagnar utvecklingen av danslivet i Göteborg. En respondent sammanfattade det hela med att *Göteborg behöver dansa mera*.

Samtalen om dansens förutsättningar i Göteborg vittnar samtidigt om ett stort engagemang och vilja till utveckling. Många av stadens scener oavsett huvudman, visar välvilja och önskar bidra med resurser som redan finns för att bygga en starkare infrastruktur för dansen. Ett av förslagen är att som en naturlig fortsättning av översynen arbeta för att åstadkomma bättre samordning och koordinering, dels av resurser (t.ex. lokaler, teknik), dels av kommunikationen och marknadsföringen av dansen i Göteborg. Bilden är tydlig av att redan pressade aktörer i det fria kulturlivet inte maktar med att driva övergripande utvecklingsfrågor enskilt. Samordning från kulturförvaltningen ger möjligheter att utveckla samarbete lokalt mellan olika typer av aktörer och också koppla samman aktörer med andra delar av staden. Ett

helhetsgrepp kan förbättra dansens situation och ge bättre förutsättningar på längre sikt att växa mera av egen kraft.

Ett annat förslag är att öka de sökbara stöden till dansområdet. Det är en nödvändig förutsättning för att kunna verka professionellt. Anställningsperioderna behöver kunna vara längre och avtalsenliga. Studios, replokaler och scener behöver kunna hyras och verk behöver marknadsföras. De konstnärsdrivna verksamheterna har potential att växa och erbjuder en mångfald av inriktningar och visningsmöjligheter. Bättre förutsättningar ger fler speltillfällen och tillgången till dansen ökar.

Andra förslag är att satsa på något kompani för att ge fulla förutsättningar för att utveckla verksamheten, med möjlighet till längre anställningar av dansare och producent. Önskemål om att kunna inrätta en funktion som huskoreograf på Stora Teatern finns också bland utövare. För att stimulera dans för barn och unga kan konceptet Barnteaterakademi översättas till dansområdet, för att samordna och stärka insatserna från fria kulturlivet i syfte att utveckla ny koreografi för barn. En Barndansakademi kan samordnas med övriga satsningar som stadens danskonsulent söker externa medel för att genomföra kommande tre åren.

På längre sikt behöver Göteborg ytterligare en dansscen och flera repetitionslokaler. I samband med planering av stadens ytor kan ett Dansens Hus med en blackboxscen tänkas in, som en möjlighet att stärka både förutsättningarna för produktion och publikens möten med konstformen. Flera aktörer har idéer som behöver inventeras och utredas vidare.

Inför stadens jubileum 2021 kan en vision formuleras att arbeta tillsammans mot. Den kan t.ex. lyda som följer:

Göteborg ska vara en stad där danskonsten är en uppmärksammad konstform, lättillgänglig för såväl nya som tidigare besökare, med hållbara förutsättningar för dem som verkar i branschen och möjligheter för nya aktörer att komma in.

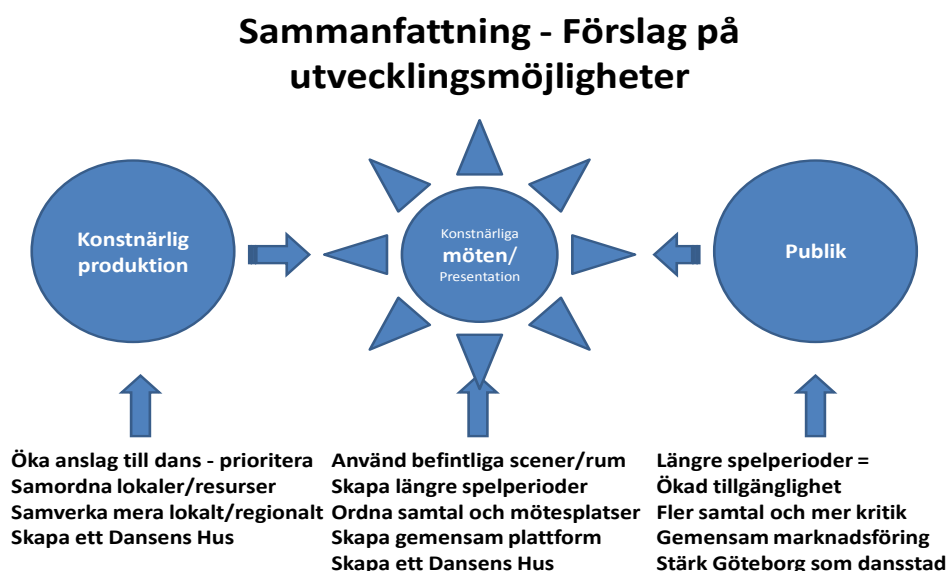
Statens kulturråd

Årets statliga beslut om fördelning av verksamhetsstöd till dansen 2015 i Göteborg vittnar delvis om att Göteborg behöver satsa mera på danslivets infrastruktur för att aktörerna här ska klara den nationella konkurrensen om stöd. Den absoluta majoriteten av ansökningarna som beviljas på statlig nivå kommer från aktörer i Stockholmsområdet. Stödnivåerna där är också mycket högre än till Göteborgs-aktörerna. Parallella satsningar på utbildningar och scener med olika format och inriktning där genererar ett mera gynnsamt klimat för dansen.

Kulturrådets beslut om fördelning av stöd inför 2015 är omstritt och ifrågasatt av aktörerna i Göteborg. Beslutet kan ha flera orsaker och behöver inte vara avhängigt en kvalitativ bedömning. Bedömningen på statlig nivå sänder signaler att Göteborg förvisso har bredd och styrkor i danslivet, men faktum kvarstår att bristen på scener och speltillfällen gör det är svårt att bedriva en kontinuerlig verksamhet. Förvaltningens bild är att kulturrådets beslut inte har tagit hänsyn till aktörernas historik eller betydelse för danslivets lokala eller regionala utveckling, utan fokus har

legat på vad som varit unikt och stuckit ut ur ett nationellt perspektiv. Kulturförvaltningen medverkar aktivt för att stärka dialogen mellan olika parter och arrangerar möten under hösten.

Sammanfattning av respondenternas förslag

Utifrån respondenternas svar i samtalen om dansens förutsättningar i Göteborg föreslår förvaltningen både kortsiktiga och långsiktiga mål.

Kortsiktiga mål

- Samordna *befintliga* resurser genom att inrätta en funktion som dansutvecklare på förvaltningen med fokus på att
 - Öka tillgången till repetitionsmöjligheter för dans
 - Öka tillgången till publika scener för dans
 - Stärka den gemensamma marknadsföringen för att bättre synliggöra och tillgängliggöra dans för en växande publik, genom t.ex. en gemensam plattform/varumärke.
 - Skapa nätverk mellan olika aktörer i staden och regionen för erfarenhetsutbyte och gemensam riktning mot ett starkare dansliv. Samverkan bör ske mellan institutioner och det fria kulturlivet på samtliga punkter ovan.
- Öka det sökbara kulturstödet för professionella dansaktörer för att möjliggöra t.ex.
 - Att flera dansare kan medverka i verk
 - Längre repetitionsperioder, vilket gagnar kvalitet
 - Längre spelperioder per verk för att nå bredare publik
 - Scener kan stödja dansproduktioner i tillblivelseprocessen
 - Scener kan arrangera gästspel nationellt och internationellt
 - Scener kan inrätta mentorsprogram för unga aktörer

- Scener/producenter kan marknadsföra sig och utveckla sitt publikarbete
- Fler samtal om dans kan arrangeras
- Låt något kompani växa för att uppnå kontinuerlig verksamhet med anställningar minst 6 månader/dansare/år.
- Inrätta en funktion som huskoreograf på Stora Teatern, som kan alternera i treårsperioder mellan olika koreografer. En produktionsbudget bör kopplas till uppdraget.
- Inrätta en *Barndansakademi* liknande uppdraget som *Barnteaterakademin* har, för att stimulera ny koreografi för barn och unga. Uppdraget kan samordnas med danskonsulentens uppdrag, men i samverkan med flera aktörer som utgör styrgrupp.

Långsiktiga mål, inom fem år

- Inrätta ett Dansens hus som är den blackbox scen som efterfrågas av många, med tillhörande repetitionslokaler, verkstad och kontor, för det fria kulturlivet. Det kan vara möjligt att det finns befintliga lokaler, eller så behöver förvaltningen verka för en ny dansscen i kulturnämndens kulturplaneringsgrupp och inom ramen för stadens ordinarie planarbete. Satsningen kan t.ex. koordineras med stadsplaneringen av Heden eller annan jämförbar yta i staden.
- Göteborg ska vara en stad där danskonsten är en uppmärksammas konstform, lättillgänglig för såväl nya som tidigare besökare, med hållbara förutsättningar för dem som verkar i branschen och möjligheter för nya aktörer att komma in.

Återkoppling till stadens styrdokument

Kulturprogrammet finns bl.a. för att stärka den konstnärliga utvecklingen i staden. Enligt Göteborg Stads kulturprogram ska konstpolitiken

Skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna.

och en strategisk framtidsfråga är att

stärka infrastrukturen, utveckla internationellt, nationellt och regionalt konst- och kulturutbyte, utöka lokalt samarbete samt stärka finansieringen.

Ett övergripande mål i kulturnämndens budget är vidare att

Tillgängligheten till kultur skall öka.

Förvaltningens förslag syftar till att nå högre måluppfyllelse på samtliga punkter ovan. En aktiv samordning och stärkt finansiering till danskonstens utveckling kan få dansen att lyfta och få en starkare position. Satsningen kan bidra till ett kulturliv i Göteborg där lokala, nationella och internationella parter samverkar och tillsammans erbjuder ett livskraftigt dansliv där fler kan arbeta och verka och fler kan ta del av och uppleva danskonst.

Källförteckning

Muntliga källor

Koreografer, dansare, producenter och arrangörer i det fria kulturlivet i Göteborg

Gun Lund, E=mc2 Danskonst och Tredje Våningen
Lars Persson, E=mc2 Danskonst och Tredje Våningen
Anna Karlander, E=mc2 Danskonst och Tredje Våningen
Olof Persson, Olof Persson Projects, ÅKPS
Jeanette Langert, Danscentrum Väst
Birgit Berndt, Danscentrum Väst
Cecilia Suhaid Gustafsson, Atalante, Golddigger Production
Eva Ingemarsson, Atalante, E. I. Dansproduktion
Caroline Lundblad, Frauke
Hanna Uddenberg, Producentbyrå
Julia Sjönnby, Producentbyrå
Veera Suvalo Grimberg, SPINN
Anna Bergström
Benedicte Esperi,
Israel Aloni, Ildance
Mireille Leblanc
Minna Wendin
Bronja Novac, Embla Dans & Teater, Big Wind
Lisa Larsdotter Petterson, VARIA
Christian Hüls
Jannine Rivel
Zerjon Abebe, Twisted Feet Dance Company
Peter Svenzon, Art of Spectra
Ulriqa Fernqvist, Art of Spectra
Paula de Hollanda, Dansbyrå
Marika Hedemyr, Dansbyrå
Anna Wennerbeck, Satellit
Ulrich Hillebrand, Angereds Teater
Mina Friberg, Angereds Teater
Lis Hellström Sveningsson, journalist, kritiker
Anna Svanholm, Frölunda Kulturhus

Göteborgs kulturförvaltning

Martin Hansson, Stora Teatern, kulturförvaltningen
Pernilla Appelqvist, Stora Teatern, kulturförvaltningen
Maria Rudbo, Enheten barnkultur, kulturförvaltningen
Annelie Eriksson, Enheten barnkultur, kulturförvaltningen
Moa Matilda Sahlin, Enheten barnkultur, kulturförvaltningen
Victoria Alarik, Enheten barnkultur, kulturförvaltningen
Sarah Melin, Göteborgs Dans- & Teaterfestival, kulturförvaltningen

Regionala aktörer

Liselotte Berg, Göteborgsoperans Danskompani
Adolphe Binder, Göteborgsoperans Danskompani
Monica Milocco, Ung dans, Göteborgsoperan

Anna Rosengren, Folkteatern
Tina Grahn, Folkteatern
Ylva Gustafsson, Kultursekretariatet VGR
Lars Lundgren, Kultursekretariatet VGR
Annika Strömberg, Kultursekretariatet VGR
Therese Finné-Holmberg, Kultur i Väst
Tina Andersson, Kultur i Väst
Anna Åkerström, Kultur i Väst
Marie Jönsson, Rum för dans, Region Halland
Vicky Sverksson, Region Halland
Elin Svensson, Vara konserthus

Statliga aktörer/nationella referenser:

Julia Sundberg, Statens Kulturråd
Anna Selvåg, Statens Kulturråd
Annelie Strömqvist, Konstnärsnämnden
Monica Christensson, Stockholms kulturförvaltning
Signe Landin, DiS Dans i Stockholm
Magnus Nordberg, Nordberg Movement
Pia Paglialunga, utredare för Dansnät Sverige

Textkällor

Konstnärsnämnden Årsredovisning 2013; Dnr KN 2014/325
Konstnärsnämnden Fördelade Medel 2014
Kulturrådets strategi för att stärka den professionella dansen 2010-2014; Dnr KUR 2010/3077
Kultursamverkansmodellen uppföljning 2012 Västra Götaland samt Kommunbilaga Västra Götaland
Västra Götalandsregionens kulturplan 2013-2015
Kopplingar, För barns rätt till möjligheten att möta och utveckla förståelse för danskonst, Dansnät Sverige 2014, Pia Paglialunga
Översyn Dansverksamhet i Göteborgs stadsdelar 2013 samt Åtgärdsplan för dans 2013, Maria Rudbo, danskonsulent Göteborgs kulturförvaltning
Bloggen om dans, Kultur i Väst, Ami Skånberg